

BYGNINGS OG LANDSKABSKULTUR MØN

Vordingborg Kommune
Plansekretariatet
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

E-mail: planby@vordingborg.dk
Dato 06.11.23

Kommentar fra Bygnings- og Landskabskultur Møn i Vordingborg Kommunes Idéfase vedr. vedvarende energianlæg på landarealer

1. Som bevaringsforening går BoLM naturligt ind for grøn omstilling og vedvarende energi (VE). Vi anerkender derfor regeringens ønske om, at der skal mere vedvarende energi på land – også i Vordingborg Kommune (VK), og vi bakker op om det overordnede formål med Idéoplægget. Men som bevaringsforening må vi selvfølgelig insistere på, at udbygning af VE skal ske med så få og små negative konsekvenser for værdifulde landskaber og kulturmiljøer som muligt. Det er vi derfor meget glade for også er en præmis for Idéoplægget (s. 7).
2. Oplægget lister for hvert projekt data vedr. påvirkning af beskyttet natur og landskab, men ikke af bygningskultur og kulturmiljøer. Men disse kan jo også, præcis som natur og landskab, blive belastet af, at der etableres store energianlæg i deres nærhed. Oplægget burde derfor også inddrage vurderinger af nærhed til og mulig påvirkning af de i kommuneplanen udpegede kulturmiljøer og fredede bygninger/anlæg (bl.a. herregårde og kirker). Fx ligger Høvdingsgård, Lilliendal og Petersgaard samt Køng Kirke betænkeligt tæt på nogle af projekterne.
3. Vi er glade for, at oplægget beskriver mulige positive naboeffekter samt lovbundne og frivillige kompensationsordninger for særligt berørte naboer til VE-anlæg (s.7-8). Vi ser gerne dette styrket til en egentlig kommunal 'politik' for hvordan VK kan sørge for 'positiv særbehandling' til de få mest belastede naboer. VK bør sikre maximal information, indsigt og indflydelse på beslutningsprocessen, og maximal mulighed for medejerskab og økonomisk udbytte af anlæggene. De kompensations- og gevinstmuligheder,

der principielt er frivillige, bør i så høj grad som muligt gøres obligatoriske for VE-projekter i VK.

4. Vi forstår ikke, at VK nu (så vidt vi kan se) har kastet al koordineret helhedsplanlægning af VE på land overbord. Idet man tilsyneladende alene vil lade sig styre af individuelle lodsejer-/initiativtager-ønsker, når der skal træffes beslutninger om sådanne anlæg.
5. For at forebygge disse tilfældigheder, bør idéfasen munde ud i en overordnet og koordineret helhedsplan for VE på land i VK. Der findes en del tidligere planer og meningstilkendegivelser om vindmøller, som man kan tage afsæt i. Men vi er faktisk mere bekymrede over de mange solcelleanlæg, der breder sig ud over landskaberne i disse år. Ligesom vindmøller kræver solcelleparker omtanke og afdækning ift. til naboer og omgivende natur og kulturlandskab.
6. VK bør i en kommende plan stille flere krav til solcelleparker mhp. begrænsning af nabogener og miljøbelastning. Fx krav om omgivende beplantningsbælter, minimums-afstande til offentlig vej og nabobygninger, samt opdeling af meget store projekter i mindre stykker, der bedre kan indpasses i landskabet, evt. med opdelende levende hegn. Belært af dårlige erfaringer fra Barmosen (jfr. referat af borgermøde i Lundby) skal det også sikres, at sådanne krav faktisk bliver effektueret i etableringen og driften af VE-anlæggene.
7. Et hovedprincip bør være, at man undgår uplanlagt og ukoordineret spredning af store og små anlæg ud over størstedelen af VK's landarealer, og i stedet koncentrerer VE-landanlæg på få udvalgte lokaliteter uden større natur- o.a. værdier og med så få naboer som muligt.
8. I VK betyder det, at VE-landanlæg bør koncentrerer i Barmosen og Køng Mose, og helst kun i disse områder.
9. Det betyder så til gengæld, at de få direkte berørte naboer her i den grad kommer til "at tage en for holdet". Så der må gøres en ekstra indsats for at holde netop dem skadesløse som nævnt vha. erstatning, kompensation, ekspropriationsforpligtelse for initiativtager/VK, muligheder for medejerskab og andel af indtjeningen etc.
10. Mht. de nævnte placeringer i BoLM's virkeområde (Landsled, Petersgård og Høvdingsgård) er vi nødt til at erklære os som modstandere af disse projekter. De ligger alle i Kystnærhedszonen og vil påvirke kystbilledet voldsomt. For kystnærhedszonen gælder det, at der skal være 'funktionelle og planlægningsmæssige grunde' til at placere større nye anlæg i denne; det vil i praksis sige, at der ikke må være alternative placeringsmuligheder udenfor zonen. Men det er der jo i VK netop på de i pkt. 7 nævnte steder. Endvidere ligger Landsled-, Petersgård- og Høvdingsgård-projekterne tæt på

beskyttede naturområder, værdifulde landskaber samt fredede/ bevaringsværdige bygnings- og kulturmiljøer. For Landsled-projekterne gælder desuden, at der ikke er 'proportionalitet' mellem landskabsbelastning og udbytte – man får (sammenlignet med andre projekter) alt for lidt energi ud af de foreslåede møller.

11. Overfor en evt. læsning af at, "det her ender jo bare med en samlet 'not in my backyard'-indstilling fra Møn", kan det påpeges, at Møn med Klintholm Havn som base for offshore-aktiviteter faktisk allerede yder et vigtigt bidrag til VE. Det giver faktisk også miljø- o.a. belastninger i de berørte områder, ikke ulig dem, der vil kunne ramme Barmosen og Køng Mose. Senest har BoLM både i et læserbrev og et brev til KTU-udvalget efterlyst en samlet plan her med hensyntagen til *alle* interesser, herunder også til de arkitektoniske og miljømæssige værdier.
12. Sluttelig efterlyser vi et afsnit i idéoplægget om VK's planer for VE-anlæg på kommunale ejendomme og besiddelser. Der må være gode muligheder for, at VK selv kan gå i spidsen. Som altid med hensyntagen til bevaringsværdige bygnings-, landskabs- og kulturmiljøer; i byer og landsbyer *fraråder* vi fx solcelleanlæg på tagflader, der vender ud mod offentlig vej.

Venlig hilsen

Rigmor Nielsen

Formand

Høringssvar til Vordingborg Kommunes Indkaldelse af idéer og forslag til nye VE-anlæg - solcelleanlæg og Vindmøller.

Generelle bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening-Vordingborg ser med meget positive øjne på udbygning af den vedvarende energi ,og vi mener også, at der er plads til de store anlæg, det kræver i kommunen.

Høringen her er en slags forproces, hvor kommunen har indkaldt projektforslag og sender dem i høring, uden selv at have behandlet dem i forhold til eksisterende arealplanlægning. Selvom intentionerne måske er gode i forhold til den demokratiske process, er vi i DN bekymrede over at vigtige natur- og landskabsudpegninger tilsidesættes:

Bygherrer, der får sendt deres projekter i høring, kan få den opfattelse, at projektet er realisabelt, og bruger ressourcer på det. Hvorefter de komme til at lægge pres på, for at få det godkendt. Endvidere vil processen, som vi ser det, betyde at de interessenter, som råber højest, vil få mest at skulle have sagt, mens det store arbejde gennem årtier med kommunalplanlægning sættes delvist ud af kraft. Det kan forhåbentligt ikke være meningen.

Endeligt er det svært for borgerne herunder også for DN, at forholde sig til alle eksisterende love, bekendtgørelser, udpegninger, planer og politikker. Vi forbeholder os derfor ret til at komme med yderligere kommentarer i næste høringsfase, men ønsker med dette høringssvar, at give kommunen en idé om hvilke projekter vi umiddelbart mener at kunne acceptere, og hvilke vi formodentligt vil arbejde for ikke realiseres.

De projektforslag Vordingborg Kommune har sendt i høring omfatter i alt 10 km² solceller og 25 vindmøller med en ansøgt højde fra 150 m til 185 m. Dertil skal lægges de knap 5 km² solcelleanlæg, der allerede er planlagt for eller er realiseret.

Langt størstedelen af de allerede planlagte eller ansøgte solcelleanlæg (ca. 10 km²) er placeret i lavbundsområder i den vestlige del af kommunen. Den omfattende udbygning i lavbundsområderne reducerer, umulig- eller vanskeliggør mulighederne for naturgenopretning.

På baggrund af erfaringer med realisering af de planlagte solcelleanlæg i Køng Mose, har der vist sig behov for omfattende og omkostningstunge (60 mio. kr.) foranstaltninger til sikring mod oversvømmelser.

Den kommende udbygning bør derfor begrænses til de lavbundsområder, hvor der allerede er i gang med at blive udbygget med tekniske anlæg. Dvs. de dele af Barmosen og den centrale del af Køng Mose, hvor konflikten i forhold til kommende og igangværende lavbundsområder kan begrænses, ved at de tekniske anlæg samles på så få lokaliteter så muligt.

Kriseløsning og lavbundsarealer:

Som vi tidligere har gjort opmærksom på, er energikrisen ikke den eneste større krise Danmark står overfor. Vi har vi en hel række større kriser, som alle skal løses, og de fleste af dem kræve at der laves mere natur i lavbundsområder.

Det drejer sig om:

1: Biodiversitetskrisen. Der blandt andet har brug for våd natur. Tidligere fandtes et af Danmarks største og vigtigste naturområder omkring køng Mose med den sjældne, truede og i EU højt prioriterede naturtype Ekstremrigkær. Køng Mose er allerede tabt, trods mange års advarsler om, at et enormt naturgenopretningspotentiale gik tabt. DN vil dog stadig indgå i en konstruktiv dialog med Vordingborg Kommune og Better Energy om, at der indarbejdes mindre områder med noget der ligner natur. Selvom det bliver en sørgeligt lille fraktion af hvad, der kunne have været genskabt, vil selv ret små områder med ekstremrigkær betyde en væsentlig forøgelse af kommunens areal med denne naturtype. Biodiversitetskrisen bliver forværret af at store arealer med strandenge forsvinder som følge af klimaforandringer. Netop Vordingborg står til at være den kommune i landet der mister næstmest.

2: Iltsvind og havdød som følge af især landbrugets udledning af kvælstof. For at mindske kvælstofudledningen, er det nødvendigt at udtage større lavbundsområder af landbrugsdrift, og bruge dem som en slags naturlige rodzoneanlæg (som tilbageholder nitrat) i stedet. Det er fra statens side planlagt, at landbruget skal udtage 100.000 hektarer til dette formål, men ad frivillighedens vej er der på 5 år kun udtaget 180 hektarer (svarende til 0,18%), dvs at problemet først vil være løst om 2700 år. Man må forvente, at der snart kommer et krav om at lavbundslande SKAL udtages, og til den tid mener vi, det er pinligt at Vordingborg kommune har brugt nogle af de mest oplagte lavbundslande til VE-anlæg. Det hævdes at der skabes natur (som må kunne fungere som rodzoneanlæg) under solcellemarker, men i Barmosen kunne det konstateres, at vegetationen under solcellerpanelerne var meget sparsom og bestod af et meget tyndt lag af skyggetålende, ikke-hjemmehørende enårige urter. Man må derfor antage at en solcellemark har en ret begrænset evne til at tilbageholde kvælstof.

3: Klimakrisen, er forværret af enorme mængder CO₂ udledes fra dræned lavbundsområder. Når en mose bliver drænet kommer der ilt ned til den ikke længere vandlidende jord. Det betyder at bakterier og svampe kan omsætte tørv: Tørv brændes brændes af. Mange steder ses, at jorden i dræned lavbundsområder har sat sig op til 6 m. I de kvadratkilomtere store lavbundsområder i Vordingborg Kommune alene svarer det til udledninger i svimlende mængder. Hver kubikmeter omsat tørv udleder tonsvis af CO₂ svarende til millionvis af tons CO₂ per kvadratkilometer drænet mose. Ved at sætte moserne under vand igen, kan man ikke kun stoppe denne enorme udledning, men vende den, da en vandlidende jord vil binde CO₂ i nydannet tørv. Det er højst tvivlsomt hvor fugtigt man har mulighed for at holde jorden under VE-anlæg, hvis man også vil sikre dem mod oversvømmelse. Derfor er det også i forhold til klimaet vigtigt at VE-anlæg ikke opføres i lavbundsområder.

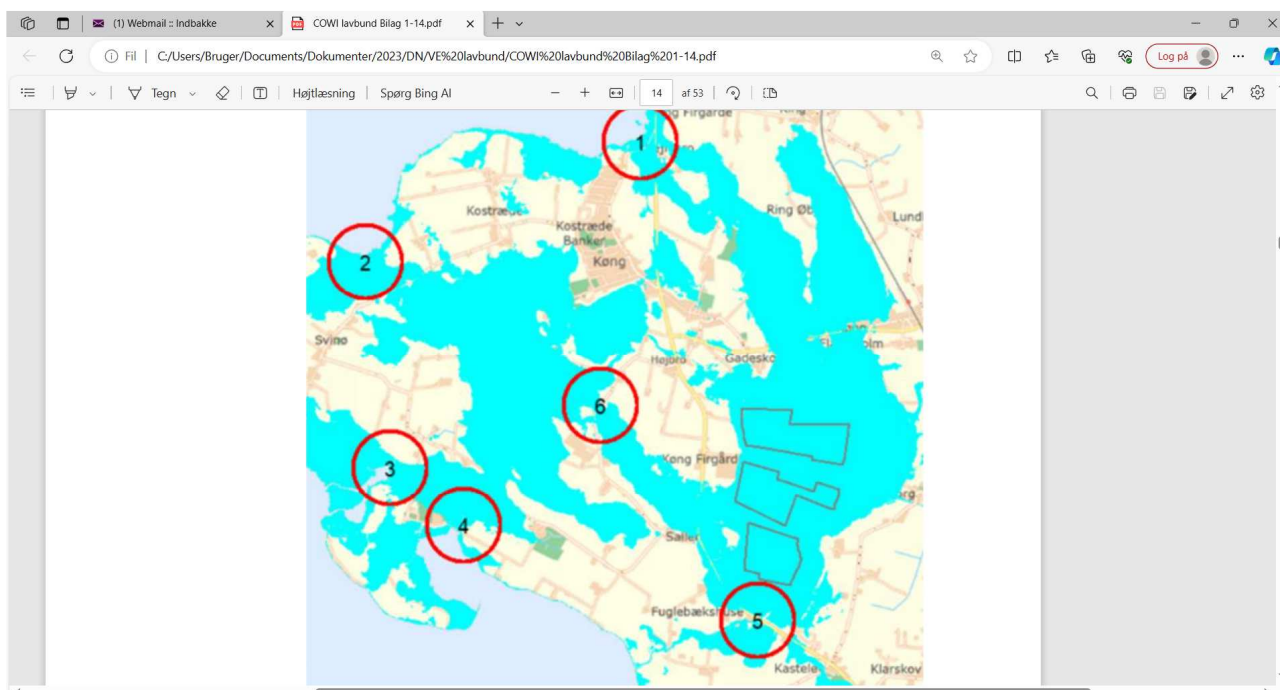
4: Energikrise, Vi har behov for mere vedvarende energi, navnlig nu hvor krigen i Ukraine raser, og vi ikke længere kan få billig russisk naturgas. Vi har klaret os igennem krigens første vinter, takket være mange hurtige indsatser m fx flydende naturgas og VE-anlæg. Man må derfor forvente, at vi heller ikke kommer til at fryse denne vinter, men at der er tid nok til at vi kan nå at tænke os om. Endvidere kan anlæggene ikke nå at være færdige hverken denne eller de næste vintre, der er derfor tid nok til at lave en bedre planlægning som tager højde for de andre kriser og hensyn i planlægningen.

--

Der skal også udtages 200.000 hektarer landbrugsjord, som ikke er lavbundslande, der vil derfor være masser af plads til VE-anlæg andre steder, hvor de ikke hindrer, at man løser de tre andre store kriser. Selvom VE-anlæggene ikke er de kønneste, mener vi i DN at de er nødvendige og bedre kan placeres på mere veldræned jorder.

Det er allerede for meget, at både Barmosen og Køng Mose er blevet ofret, her bør man stoppe, og IKKE også indrage Svinø Nor. Svinø Nor var tidligere store, meget fuglerige strandengsområder. Vordingborg Kommune er den kommune, der mister næstmest strandengsareal i Danmark, når havene stiger. Det er derfor meget oplagt at Svinø Nor bør reserveres til at genskabe strandeng, biodiversitet og tilbageholdelse af både CO2 og Kvælstof.

Et andet problem med at placere VE-anlæg i lavbundsområderne er, at de skal sikres mod oversvømmelse fra to sider. Både ved pumpestationssvigt (og meget regn) samt ved stormfloder. Vi har lige haft en stormflod i forbindelse med en Østenstorm, med over 2 m vandstandsstigninger på Østvendte kyster, ved lignende vandstandsstigninger på vestvendte kyster kunne området omkring Svinø have været så oversvømmet som de blå farver viser på indsatte kort fra COWIs rapport om stormflodssikring af lavbundsgrunde omkring Svinø.

For at sikre VE-anlæggene mod stormflod forslår COWI at der etableres diger 6 steder omkring Svinø.

Diger ved 1, 6 og 5 er nødvendige for at sikre Køng Mose mod oversvømmelser af havvand (efter at mosen har sat sig (som følge af dræning i 1930'erne) ligger store dele allerede under havniveau).

DN erkender at Køng Mose allerede er tabt, da udbygningen med VE-anlæg her allerede er i gang. Så her er man nød til at stormflodssikre med foranstaltninger ved 1,6 og 5. Derimod er det ikke nødvendigt og ikke i energiselskaberne i Køng Moses interesse også at lave sikringer ved 2,3 og 4. Vi har fået at vide at en effektiv udbygning af VE-anlæg i Køng- og Barmosen indtil videre vil kunne dække det energibehov der vil opstå også som følge af power to x-anlæg på Vordingborg Havn. Afhængigt af Vordingborg Kommunes politiske ambitioner om at være førende i Østdanmark inden for VE, vil der muligvis i fremtiden blive behov for yderligere udbygning, hvilket skulle kunne blive muligt på nogle af de mange landbrugsjorder, der alligevel skal udtages af omdrift, og hvor man ikke skal bekoste dyre stormflodssikringer og heller ikke spiller sig mulighederne for at løse iltvind-, klima- og biodiversitetskrisen af hænde.

Hvis vi også bygger i Svinø Nor kan det samfundsøkonomisk blive meget dyrt:

- Dels skal vi komme med andre løsninger (som bliver dyrere) på de andre kriser
- dels skal der bekostes stormflodssikringer (som ikke er nødvendige)
- og endeligt risikerer vi at vi kommer til at bygge for meget.

Vi har faktisk tid til at finde på bedre placeringer, mens vi planlægger og bygger for fremtidens power to X-anlæg, selv med de mest ambitiøse planer om udbygning af VE-anlæg, er der masser af plads i kommunen uden at inddrage flere lavbundsområder, herunder er det vigtigt at de arealer, som allerede er iddraget, udnyttes fuldt ud, inden andre tages i brug.

DNs holdning er derfor klar: Nu skal der ikke ofres flere lavbundsarealer.

Bemærkninger til konkrete projekter

Vindmøller ved Høvdingegård berører både grønt Danmarkskort og områder med landskabelig værdi.

Vindmøller ved Tolstrup synes ikke at berøre natur- og landskabsinteresser.

Lundebro Vindmølle anlæg (Se også ovenstående generelt om lavbundsarealer) Dette projekt skal ses i sammenhæng med øvrige energi projekter i Køng Mose. Vindmøllerne er placeret i netop den del af mosen, som kommunen allerede har fået penge til forundersøgelse af naturgenopretning OG penge til at gennemføre opkøb mhp naturgenopretning. Man må sige at opstilling i et naturgenopretningsområde delvis modarbejder de resultater man kan opnå på natursiden, men vindmøller er ikke i sig selv til hinder for at her kan etableres mose og forhåbentligt også rigkær. Problemet er kollisionsrisiko navnlig med større fugle som ørne og vandfugle men især vil vindmøllerne gøre naturoplevelsen en hel del mere uautentisk.

På borgermødet den 26. oktober i Svend Gønge hallen fremgik det, at ansøger har trukket sin ansøgning tilbage. Området er beliggende i lavbundsområde, bevaringsværdigt landskab (Næstved Kommune), Kulturmiljø og inden for kirkeomgivelserne omkring Køng Kirke.

Opstilling af en vindmøllegruppe her vil samtidigt være i strid med kravene i *bek. om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller* på 28 gange møllehøjden til vindmølleprojektet i den centrale del af Køng Mose, idet det næppe landskabeligt kan anses for ubetænkeligt.

Området bør derfor udgå i sin helhed af landskabelige årsager og således, at der også levnes mulighed for egentlig genopretning af natur- og vådområder, der ikke præges af eller skal underlægges tekniske anlæg.

Solceller ved Ornebjerg. Området snitter en udpegning med landskabelig værdi, men berører til gengæld ikke grønt Danmarkskort kun i ret begrænset omfang lavbundsområdet ved Ørslev Mose. Ved passende kotekrav, kan det undgås at projektet spænder ben for naturlig hydrologi ved naturgenopretning af den øvrige del mosen. Vi anbefaler at området til Solceller enten reduceres en smule, således at hjørnet af Ørslev Mose ikke medtages, eller som minimum at solcellepanelerne forhøjes således at de ikke spænder ben for en mere naturlig hydrologi i mosen.

Solceller ved Store Røttinge synes ikke at konflikte med større naturinteresser eller bevaringsværdige landskaber.

Solceller ved Svinø: se også ovenstående betragtninger. Projektet karambolere også med grønt Danmarkskort og Bevaringsværdige landskaber. Projektet er på knap 2 km² og omfatter stort set hele Svinø Nor. Området grænser op til Natura 2000 område nr. 169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde, større uforstyrret landskab, er delvist beliggende indenfor kystnærhedszonen og er i KP 2022 udpeget til bevaringsværdigt landskab.

De værdifulde strandenge og områdets værdi for vade-, andefugle og gæs udgør kernen i udpegningen af havet og kysten mellem Karrebækfjord og Knudshoved Odde, som internationalt naturbeskyttelsesområde. Svinø Nor er afdrænet lavbundsområde, som tidligere var et stort vådområde, der skabte et stort set gennemgående vådområde mellem Dybsø- og Avnø Fjord. De nuværende strandenge omkring Avnø og Dybsø fjorde, som udgør livsgrundlaget for områdets vandfugle, er kritisk truede af fremtidige havvandstigninger og vil enten forsvinde eller blive reduceret i væsentligt omfang inden for en overskuelig årrække.

Hvis solcelleprojektet i Svinø Nor imødekommes, vil det betyde, at området skal sikres mod fremtidige højvandshændelser, hvilket vil udelukke muligheden for at etablere nye saltvandsoverskyllede strandenge længere inde i landet i umiddelbar forlængelse af de nuværende strandenge. Derudover vil projektet kræve omfattende foranstaltninger til beskyttelse af den kritiske infrastruktur, der vil række ind i de internationalt beskyttede områder.

Området bør derfor i sin helhed udgå af den fremtidige planlægning.

Solceller ved Lundbyvej (Køng Mose) se også ovenstående overordnede betragtninger. S4 og H2 omfatter tilsammen et areal med nye solceller på 3,5 km², som sammen med allerede planlagte på 1,5 km², samlet set kommer til at omfatte hele den centrale del af Køng Mose på i alt 5 km². Anlæggene indhegnes og kommer således til at udgøre en massiv barriere for dyr og mennesker.

Det noteres at solceller ved Lundbyvej også omfatter arealer, som er de lavest liggende i Køng Mose og de arealer, som har størst tørveindhold. Her planlægges der dog for at ca 12 hektarer kan blive til mose, hvilket vil være et plaster på såret.

Det er derfor af afgørende betydning, at naturgenopretning, rekreative muligheder og økologiske forbindelser indtænkes på tværs af projekterne. En korridor i den centrale del af mosen langs Køng kanal, med udløbere mod øst og vest, som udpeget til potentielle økologiske forbindelser i KP 2022, bør friholdes og udvikles som forbindelser for både natur, dyr og mennesker.

Barmosen Energipark: Se ovenstående betragtninger om at mosen allerede er taget i brug, og at det nu må gælde om at udnytte dens fulde potentiale, så andre lavbundsområder kan friholdes. Det vil være højest uønskeligt, om man tager en lille flig af flere vådbundsområder i stedet for det hele af ét enkelt: Fordi VE-anlæg (navnlig solpaneler) vil være en hindring for genetablering af naturlig hydrologi. Dog er der også mulighed for at etablere et ret lille "klimalavbundsområde", hvor tørveindholdet er størst i mosen. Det kan vi naturligvis støtte og håber at området kan indrettes så det får størst muligt naturindhold.

Hybridpark ved Petersgård: Området ligger delvist inde i et område med landskabelige interesser.

Sol og Vind ved Oremandsgård: Bruttoarealet omfatter også grønt Danmarkskort, men det gør den foreslåede placering af vindmøller og solpaneler ikke.

Vordingborg Kommune

ENERGINET
Eltransmission

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 39 31 48 78

Dato:
6. november 2023

Sagsnummer: 23/12634

Forfatter:
LEL

HØRINGSSVAR FRA ENERGINET ELTRANSMISSION A/S VEDR. "INDKALDELSE AF IDÉER OG FORSLAG TIL NYE VE-ANLÆG" (SOLCELLEANLÆG OG VINDMØLLER) – VORDINGBORG KOMMUNE

Høringssvaret fra Energinet Eltransmission A/S (herefter kaldet Eltransmission) omhandler udelukkende eltransmissionsnettet.

Høringsfristen er den 6. november 2023.

Hensynet til elanlæg

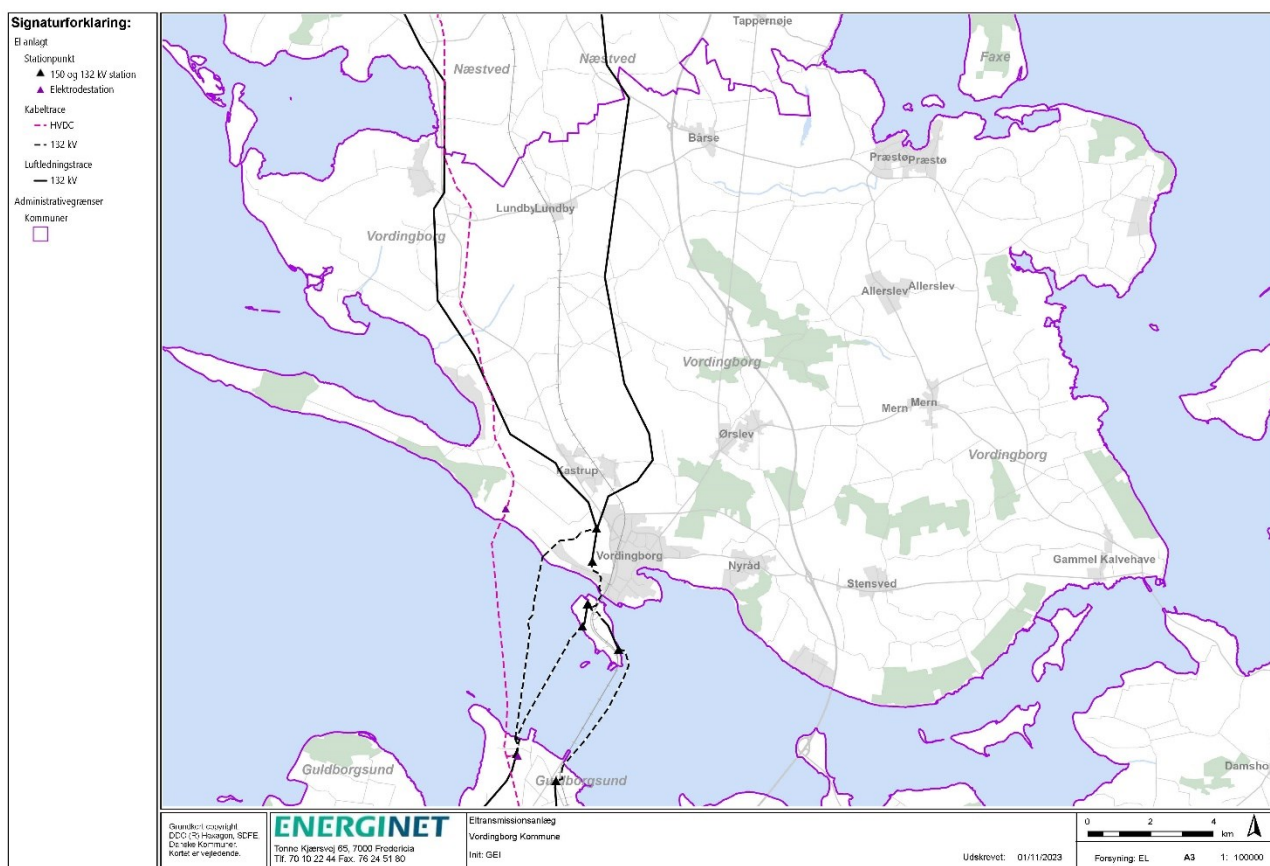
Det er en statslig interesse, at kommuneplanlægningen tager hensyn til nationale og regionale anlæg, herunder energiforsyningsanlæg, jf. afsnit 4.5 i "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning 2023" se evt. dokumentet her:

https://planinfo.dk/Media/638242362665345866/Nationaleinteresser_06072023.pdf

Eltransmission gør i nærværende høringssvar således opmærksom på vores elanlæg, så den senere arealudnyttelse kan indrettes med hensyn til elanlæggenes tilstedeværelse.

Eltransmissions anlæg i kommunen

Eltransmission har både luftledningsanlæg, jordkabler og stationsanlæg i kommunen:

Anlægsprojekter

Energinet indsendte d. 30. marts 2023 et høringssvar til Vordingborg Kommune vedrørende Energinets *igangværende og kommende projekter* i Kommunen. Svaret af d. 30. marts 2023 er for god ordens skyld vedhæftet nærværende høringssvar.

Servitut

Eltransmissions elanlæg er generelt sikret ved tinglyste servitutter. Det betyder bl.a., at der indenfor en given afstand til luftlednings- og jordkabelanlæg ikke uden meddelt dispensation kan laves fysiske ændringer og etableres anlæg af nogen art. Servitutarealet administreres meget restriktivt, hvormed dispensation ikke automatisk kan forventes meddelt.

Sikkerhed elanlæg

Elanlæg har en lovmæssig beskyttelse i 'Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af elektriske anlæg' (BEK nr. 1114 af den 18.08.2016). § 20 regulerer elektriske anlæg og andre objekters nærhed til hinanden:

"Elektriske anlæg og andre objekter må ikke anbringes så nær hinanden, at der derved kan opstå fare.

Stk. 2. Ved anbringelse af andre objekter i nærheden af bestående elektriske anlæg skal eventuelle afstandskrav til det elektriske anlæg overholdes.

Stk. 3. Det elektriske anlæg eller objekt, der anlægges sidst, skal placeres under hensyntagen til det allerede placerede".

Respektafstand og Arbejdsinstruktion

Omkring luftlednings- og jordkabelanlæg er der fastlagt en respektafstand for at give betryggende sikkerhed ved arbejde i nærheden af elforsyningsanlæg eller ved uheld og ulykker. Indenfor respektafstanden, er der restriktioner efter 'Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg', BEK nr. 1112 af den 18/08/2016. Der skal derfor indhentes en arbejdsinstruktion, når der arbejdes i en højde over 3 m fra eksisterende terræn inden for en afstand på 15 m fra yderste leder for luftledningen og 1 m fra kabler.

Vindmøller

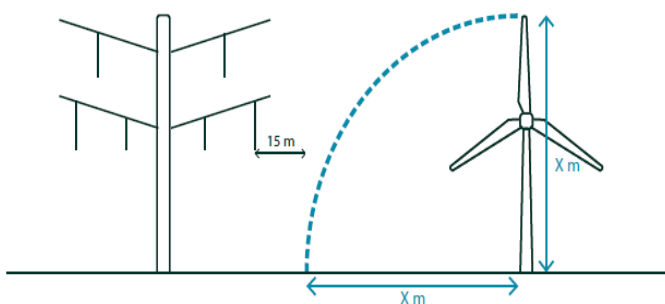
Afstandskrav for vindmøllers nærhed til bl.a. luftledninger er beskrevet i "[Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller](#)", afsnit 4.7.2. Vejledningen findes på www.planinfo.dk under "Publikationer og vejledninger".

Elanlæg og høje objekter må ikke komme hinanden så nær, at der kan opstå fare eller ske skade for personer og elanlæg eller true forsyningsikkerheden, hvorfor Eltransmission anbefaler følgende sikkerhedsafstand mellem elanlæg og elektrisk ledende høje objekter, herunder fx vindmøller, antenner, lysmaster:

Høje objekter nær Eltransmissions **luftledningsanlæg**, bør som minimum placeres i en afstand på objektets fulde totalhøjde fra respektafstanden* langs luftledningsanlægget.

Ovennævnte anbefalede sikkerhedsafstand skal sikre, at placering af høje objekter ikke medfører en risiko for kollision med Eltransmissions luftledningsanlæg i tilfælde af havari.

Sikkerhedsafstanden til luftledningsanlæg er illustreret herunder:

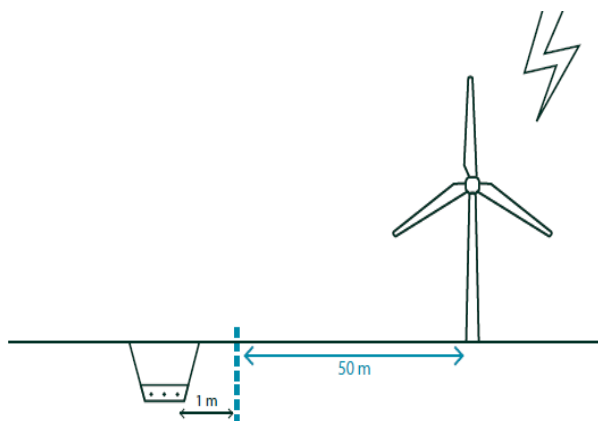

*Respektafstanden som er fastsat for at give betryggende sikkerhed ved arbejde i nærheden af elforsyningsanlæg eller ved uheld og ulykker. Respektafstanden er beskrevet i 'Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg', BEK nr. 1112 af den 18/08/2016.

Høje elektrisk ledende objekter nær Eltransmissions **jordkabelanlæg**, bør ikke placeres nærmere end 50 m fra respektafstanden* til jordkabler, uden foranstaltninger for beskyttelse mod spændingsstigning i jorden.

Ovennævnte anbefalede sikkerhedsafstand skal bl.a. sikre, at placering af høje elektrisk ledende objekter ikke påfører Eltransmissions jordkabelanlæg skader ved lynnedslag.

Sikkerhedsafstanden til jordkabelanlæg er illustreret herunder:

Solcelleanlæg

Kommunes planlægning af større solcelleanlæg skal tilgodese, at servitutarealet for eltransmissionsanlæg friholdes.

Eltransmission accepterer ikke solcelleanlæg i servitutarealet for vores elanlæg, da vi til enhver tid skal kunne komme uhindret ind til vores anlæg for at foretage eventuelle reparationer samt almindeligt servicearbejde.

Beplantning

I servitutarealet for **luftledningsanlæg** tillader vi ikke skovrejsning samt beplantning med træer og buske, der bliver mere end 3 m høje. Træer og buske over 3 m over terræn vil overskride respektafstanden til vores luftledninger, hvormed der kun kan arbejdes efter arbejdsinstruks fra Eltransmission.

Beplantning uden for servitutarealet kan ske såfremt det sikres, at træer og buske ikke kan vælte og beskadige vores elanlæg, jf. Sikkerhedsstyrelsens hjemmeside om "[Beskæring af træer i nærheden af luftledninger](#)".

Af sikkerhedshensyn anbefaler vi kraftigt, at respektafstanden på 15 meter fra yderste leder på luftledningsanlæg anvendes, når der planlægges beplantning.

I servitutarealet for **jordkabelanlæg** tillader vi ikke beplantning med dybdegående rødder over vores kabelanlæg, idet rødder kan beskadige jordkablerne både ved gennemboring eller ved, at rødderne rykker jordkablerne i stykker, hvis træer vælter i storm. Eltransmission kan om ønsket udlevere en liste over planter med ikke-dybdegående rødder, som vi tillader inden for servitutbæltet.

Fremtidige forhold

På baggrund af politiske beslutninger og aftaler, herunder bl.a. "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022" af 25. juni 2022 står Eltransmission overfor at skulle udvide det danske eltransmissionsnet, hvilket omfatter etablering af nyanlæg samt opgradering og udvidelse af eksisterende kabel- og luftledningsforbindelser samt transformerstationer.

I forlængelse heraf har Eltransmission stort fokus på, at de fremtidige udvidelser ikke hindres eller begrænses som følge af byggeri i nærheden af de eksisterende elanlæg. Det anbefales derfor, at kommunen tager højde for den fremtidige udvikling af elanlæg i retningslinjerne for vedvarende energianlæg og den overordnede arealreservation til vedvarende energianlæg. For at undgå arealkonflikter opfordres kommunen til at kontakte Eltransmission så tidligt som muligt, såfremt man overvejer at bygge i nærheden af vores elanlæg.

Øvrige oplysninger

Planlægning for energiproducerende anlæg:

Mange steder i landet ønsker grønne energiselskaber og kommuner at sætte vindmøller og især nye, store solcelleanlæg op. Men ikke alle steder kan elnettet tage imod ny, stor elproduktion. Energinet og Green Power Denmark offentliggør et kort, der guider til gode placeringer. Læs evt. mere [her](#).

WFS-tjeneste:

Energinet udstiller på den nationale tjeneste Geodata-info en WFS-tjeneste, som giver adgang til eltransmissionsnettet i form af centerlinje og opmærksomhedszone for restriktioner omkring hhv. luftledningsanlæg og jordkabelanlæg >100 kV.

Data er tilgængelige via geodata-info.dk:

<https://www.geodata-info.dk/srv/dan/catalog.search;jsessionid=ADAF5B01F9DD7C8B888C0BCB3A2BC71F#/metadatas/9e479f3e-5692-459f-80b7-16be484a9837>

Laget "Hovedkort" viser luftledninger og laget "Kabler" viser kabler i jorden.

Vi imødeser modtagelse af kvittering for nærværende høringssvar.

Kontakt gerne undertegnede ved spørgsmål.

Oplys venligst sagsnummer 23/12634.

Bilag:

- "Høringssvar til Planer for nye VE-anlæg i Vordingborg Kommune" af 30. marts 2023

Venlig hilsen

Line Lage

Konsulent – Team 3. parter - El

Rettigheder

3.parter@energinet.dk

+4570220275

Vordingborg Kommune

Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

Sendt pr. mail til: hoering-plan@vordingborg.dk

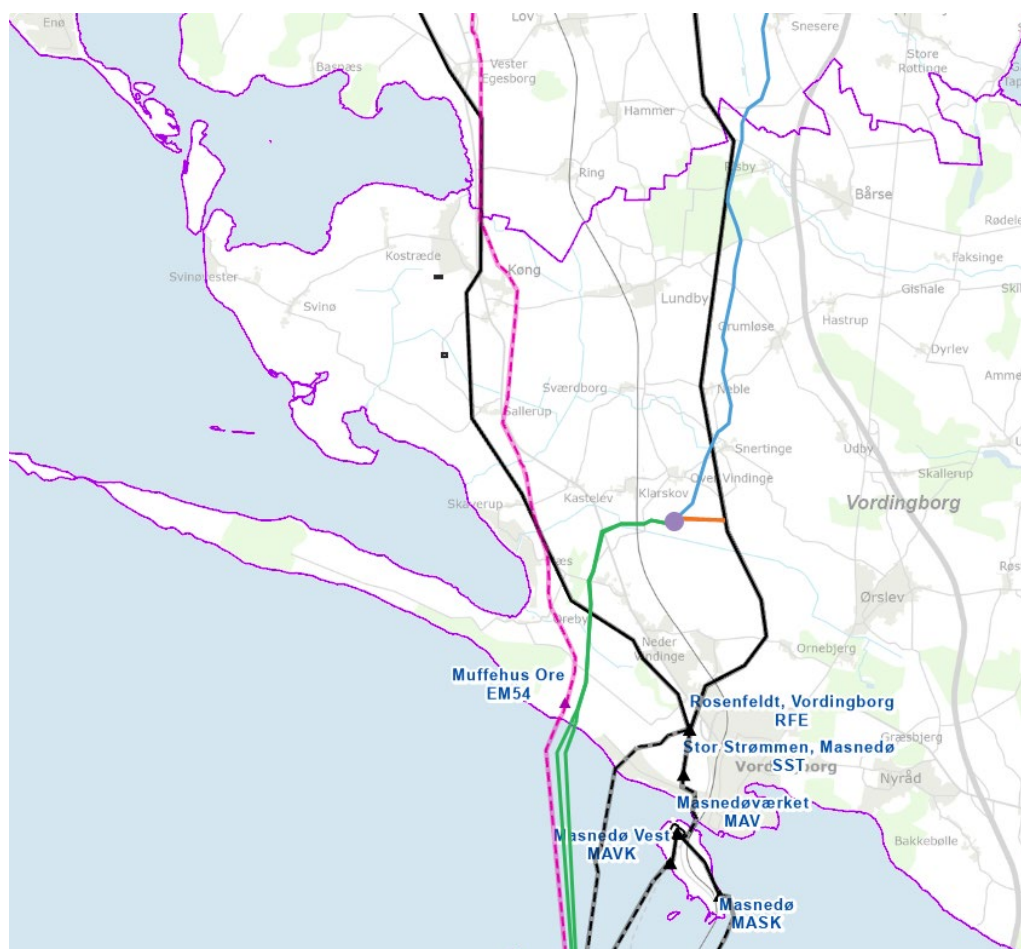
HØRINGSSVAR TIL PLANER FOR NYE VE-ANLÆG I VORDINGBORG KOMMUNE

Energinet er blevet opmærksom på, at høring vedrørende indkaldelse af ideer og forslag til planlægning for nye VE-anlæg i Vordingborg Kommune. Høringsfristen er den 13. april 2023.

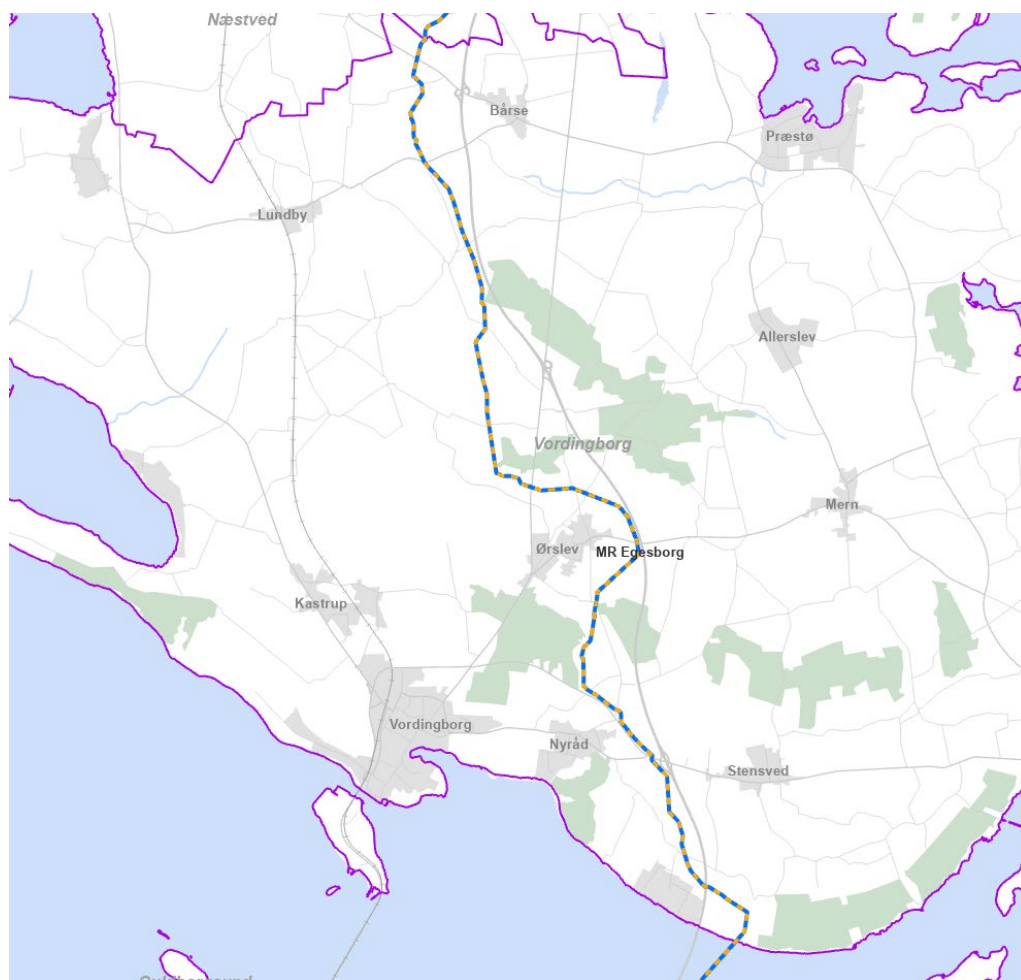
Energinet ønsker i den forbindelse at gøre Vordingborg Kommune opmærksom på, at der i planlægningen for nye VE-anlæg skal være fokus på de igangværende og kommende projekter ved Energinet i Vordingborg Kommune, således der ikke opstår arealkonflikter.

Energinet kan oplyse om, at der er i igangsat følgende reinvesteringsprojekter og etableringsprojekter i Vordingborg Kommune, som der bør tages hensyn til i forbindelse med udpegnin-gen af arealer til VE-anlæg.

- 132 kV kabelanlæg fra Spanager St. - Haslev Ø – Vordingborg N (SPA-HØT-VONØ) (Blå linje).
- 132 kV kabelanlæg fra Vordingborg N St. til Orehoved St. (VONØ-ORH) (Grøn linje).
- Indsløjfning af 132 kV luftledningsanlægget Blangsløv-Rosenfeldt, Vordingborg-Stor Strømmen, Masnedø (BLA-RFE-SST) til Vordingborg N via nyt kabelanlæg fra mast 38 (orange linje).
- Højspændingsstation Vordingborg N (matr.nr. 1b, Barmose, Svændborg) (Lilla prik).
- Gasledning Grøn Gas Lolland-Falster (Blå-orange linje)
- MR-stations Egesborg (matr.nr. 10n, Ørslev By, Ørslev)

Figur 1. Kort over eksisterende transmissionsledninger og kommende. **Blå linje** viser 132 kV kabelanlæg SPA-HØT-VONØ. **Orange linje** viser indsløjningen fra luftledning til Vordingborg N. **Grøn linje** viser 132 kV kabelanlæg VONØ-ORH. **Lilla prik** viser Vordingborg N. højspændingsstation.

Figur 2. Placering af gasledning Grøn Gas Lolland-Falster, **blå-orange linje** samt placering af MR-station Egesborg.

Ved etablering af kabelanlæggene og gasrørledningen er der behov for et arbejdsbælte på op til 35 meter omkring kabelgraven og derfor skal det sikres, at VE-solcellerne placeres i god afstand fra anlæggene. Når det nye kabelanlæg er etableret, vil der være et tinglyst servitutbælte på ca. 7-17 meter omkring kablerne. Indenfor dette område, vil der være følgende forpligtelser:

- Jorden over Ledningskorridoren kan altid udnyttes til dyrkning af afgrøder, herunder behandling af normale markredskaber. Der må dog ikke bearbejdes, isættes hegns-pæle eller lignende i en dybde på mere end 60 cm.
- Der må gerne plantes læhegn på tværs af Ledningskorridoren, dog ikke træer med dybtgående rødder. Selskabet udleverer på opfordring en liste over de træer, der har dybtgående rødder.

- Der må ikke nedlægges ledninger, kabler, foretages grøftegravning (udbygning af eksisterende grøfter eller anlæg af nye), dræning, terrænændringer, etableres ny bebyggelse eller nye veje i Ledningskorridoren uden særlig tilladelse fra Energinet.
- Der må ikke graves og/eller bores m.v. med mekaniske redskaber over Ledningskorridoren uden særlig tilladelse fra og under tilsyn af Energinet.
- Ejer forpligter sig til at anmelde arbejde, ud over almindelig drift i Ledningskorridoren, til Energinet mindst 8 dage før arbejdet påbegyndes.
- Der må ikke opstilles solceller med tilhørende udstyr i servitutarealet, da vi til enhver tid skal kunne komme uhindret ind til vores anlæg for at foretage eventuelle reparationer samt almindeligt servicearbejde.
- Der kan ikke etableres servicevej inden for servitutarealet for jordkabelanlæg. En servicevej kan f.eks. etableres parallelt med servitutarealet, men uden for dette.

Sikring af arealer til udbygning af elnettet inkl. højspændingsstationer

På baggrund af internationale forhold og overordnede politiske beslutninger i Danmark forligger der en ny situation på energiområdet. Senest med vedtagelsen af "Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022" af 25. juni 2022. Se evt. <https://www.regeringen.dk/media/11470/klimaaf-tale-om-groen-stroem-og-varme.pdf>. Heraf fremgår bl.a.:

Aftalepartierne er enige om, at regeringen for at sikre en mere proaktiv og omkostningseffektiv udbygning af elnettet i tillæg hertil igangsætter analysearbejder vedrørende mere proaktiv udbygning af transmissionsnettet, hvor der også tages hensyn til den fremtidige udvikling, sikring af arealer til udbygning af elnettet og bedre borgerbeskyttelse (afrapporteres i 2023) samt modeludvikling for bedre monitorering og fremskrivning af elnetkapaciteten i Danmark (færdigudviklet i 2025).

Fra Energinets side må vi desværre konstatere, at der ofte opstår væsentlige arealkonflikter mellem bl.a. VE-projekter nær Energinets eksisterende anlæg/kommende anlæg og Energinets behov for arealer til stationsudvidelser, nye stationer og korridorer til nødvendige kabelforbindelser til elnettets knudepunkter. El-infrastrukturen er lige så nødvendig for realiseringen af den grønne omstilling, som f.eks. vejinfrastruktur er for bolig- og erhvervsudvikling.

Generelt er det u hensigtsmæssigt at etablere solceller, batterier og andre anlæg helt op til hegnet omkring Energinets stationsområder. Dels vil det gøre det umuligt at gennemføre fremtidige udvidelser af stationen, og dels vil det ikke være muligt at føre kabler og forbindelser til/fra stationen. Der bør derfor være fokus på, at der rundt om eksisterende anlæg og kommende planlagte anlæg, er en zone, der friholdes for VE-anlæg.

Der vil være betydelig samfundsøkonomisk tab forbundet med et evt. behov for at flytte stationen til anden lokation, hvis dette måtte blive nødvendigt for at dække fremtidige behov for udvidelse af stationen. Desuden vil én aktørs disposition, i fald stationen omslutes, forhindre andre aktører i at blive tilsluttet i stationen og dermed have en negativ påvirkning af de lokale muligheder for etablering af energiproducerende eller forbrugende anlæg.

Eksisterende Energinet anlæg

Der fremsendes et høringssvar for Energinets eksisterende anlæg Grøn Gas Lolland-Falster.

Afsluttende bemærkninger

Såfremt Vordingborg Kommune har brug for uddybning eller har spørgsmål til det fremsendte kan undertegnede kontaktes på tmz@energinet.dk.

Med venlig hilsen

Tine Marquard

TMZ@energinet.dk
Energinet

Fra: Christian Brix-Hansen

Sendt: 6. november 2023 20:28

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Høringssvar vedr. planlægning for vedvarende energianlæg i Vordingborg Kommune

Att.: Vordingborg Kommune

Hvis man ønsker befolkningstilbagegang, fravær af turister - og afvikling fremfor udvikling - her i Vordingborg Kommune, så er man på den helt rette vej, hvis man planlægger op til 26 nye kæmpevindmøller på landjorden i Vordingborg Kommune. Og tilbagegangen samt afviklingen bliver endnu mere effektiv, hvis man i tillæg planlægger op til 1.000 hektar med industrielle solcelleanlæg! For hvem ønsker at bo i skyggekastene fra - og med udsigt til - en veritabel skov af kæmpevindmøller? Og hvem ønsker at bo omkranset af solcelleanlæg, så langt øjet rækker? Velsagtens ingen! Så ingen vil flytte hertil; turisterne skal nok blive væk; og alle de borgere som kan, vil meget hurtigt flytte til en anden kommune, som ikke er plaget af en industriel skov af kværnende vindturbiner - hvor udsigten mod horisonten er nogenlunde intakt - og hvor ens tilværelse ikke ødelægges af lavfrekvent støv fra kæmpevindmøller og/eller af transformatorstøj fra industrielle solcelleanlæg.

Hvis man i stedet ønsker tilfredse borgere, øget bosætning og turisme - samt udvikling fremfor afvikling - så vil jeg foreslå:

-at værne om vores helt fantastiske natur og dyreliv i det åbne land.

-at friholde beboernes og turisternes højt skattede udsigt og landskaber fra en skov af kværnende og larmende kæmpevindmøller.

-at undlade at destruere ejendomsværdier for hundredvis af millioner kroner hos de sagesløse naboer, som ville blive udsat for at bo ganske nær disse kæmpevindmøller og/eller solcelleanlæg.

-at leve op til regeringens målsætning om en fordobling af VE energiproduktionen på en meget mere intelligent måde – fx via en kystnær havvindmøllepark på Kadetbanke, som IKKE vil gå ud over dyr, mennesker, bosætning eller turisme, og som vil give op til 4 gange så mange MVH, som de 26 kæmpevindmøller på landjorden ville give – eller via industriel energiproduktion på et meget afgrænset industrielt område, som fx Vordingborg Erhvervshavn – eller via opsætning af solceller på kommunale bygninger, industribygninger, og andre bygninger, hvor de ikke ville være så ødelæggende som i det åbne land.

-at undlade at være tossegode og planlægge for mange flere kæmpevindmøller, mv., end regeringens målsætning i virkeligheden kræver - blot for at andre mere intelligente kommuner så kan undlade at udsætte deres borgere for ødelæggende kæmpevindmøller, mv. i de pågældende kommuner.

Kæmpevindmøller hører til ude på havet, hvor de ikke er nær så ødelæggende for dyr og mennesker, som de er på landjorden i en relativt tæt befolket kommune!

Venlig hilsen

Christian Brix-Hansen, civiløkonom, MBA

Engvej 6

4780 Stege

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Hoering-plan@vordingborg.dk

Eft.:
Forsvarskommandoen
Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse

Høringssvar. 12 ansøgninger om etablering af vindmøller og solceller. Vordingborg Kommune.

Ejendomsstyrelsen har modtaget Vordingborg Kommunes høring vedrørende 12 ansøgninger for VE-projekter, solceller og vindmøller.

Efter høring af myndigheder under Forsvarsministeriet kan Ejendomsstyrelsen oplyse, at der er følgende bemærkninger:

Solcelleanlæg:

Ejendomsstyrelsen vurderer, at ingen af de skitserede områder som indeholder mulighed for etablering af solcelleanlæg vil påvirke Forsvarsministeriets operative opgaveløsning. Ejendomsstyrelsen har derfor ingen bemærkninger til etablering af solcelleanlæg.

Vindmøller:

Ejendomsstyrelsen vurderer, at etablering af vindmøller i områderne V1, V2, V3, V4, H1, H2, H3 og H4 vil være placeret inden for line-of-sight fra Forsvarsministeriets nuværende og fremtidige radarer i området.

Ejendomsstyrelsen vurderer derfor, at der skal udarbejdes analyser for vindmøllernes påvirkning på Forsvarsministeriets luftvarslingsradar jr. EUROCONTROL retningslinjerne. Analyserne skal adressere påvirkningen for hvert enkelt vindmølleområde. En analyse af de faktiske påvirkninger på Forsvarsministeriets radarer vil først kunne gennemføres, når projekterne er mere konkrete i forhold til møllestørrelse, opstillingsmønster og areal.

Det gøres opmærksom på, at analyserne med afsæt i EUROCONTROL guidelines skal foretages af et af Forsvarsministeriet godkendt konsulentfirma for projektejers regning.

På baggrund af analyseresultaterne vil Forsvarsministeriet foretage en operativ vurdering før en endelig stillingtagen til etablering af vindmøller i områderne. Såfremt det faktiske detektionstab vurderes at påvirke

Dato: 22. november 2023

Enhed: Forvaltningsafdelingen
Sagsbeh.: FES-NPS23
Sagsnr.: 2023/010783
Dok.nr.: 868207
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriets
Ejendomsstyrelse
Arsenalvej 55
9800 Hjørring

Tlf.: +45 7281 3000
Fax: +45 7281 3005
E-mail: fes@mil.dk
www.forsvaret.dk/fes

EAN: 5798000201286
CVR: 16 28 71 80

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: +45 7281 3143
E-mail: fes-nps23@mil.dk

den operative opgaveløsning negativt, vil der skulle etableres afværgeforanstaltninger uden udgift for Forsvarsministeriet.

Eventuelle henvendelser i sagen bedes rettet til sagsbehandler Kim Stenberg Risager pr. mail: fes-nps23@mil.dk eller pr. telefon: 72813143.

Med venlig hilsen

Jane Fuglsang Bech
chefkonsulent
Chef for Natur- og Plansektionen

Intern fordeling:
FES-CHNPS, FES-CHFVA

Fra:

Sendt: 6. november 2023 23:16

Til: Afdeling for Plan og Klima <planklima@vordingborg.dk>

Emne: Høring / protest

Hermed protest igen/ igen mod opstilling af store vindmøller på land.

Holdes vi for nar ?

Hilsen

Jørgen Tang Holbek

Gl. Lundby

Madskoler for børn i sommerferien

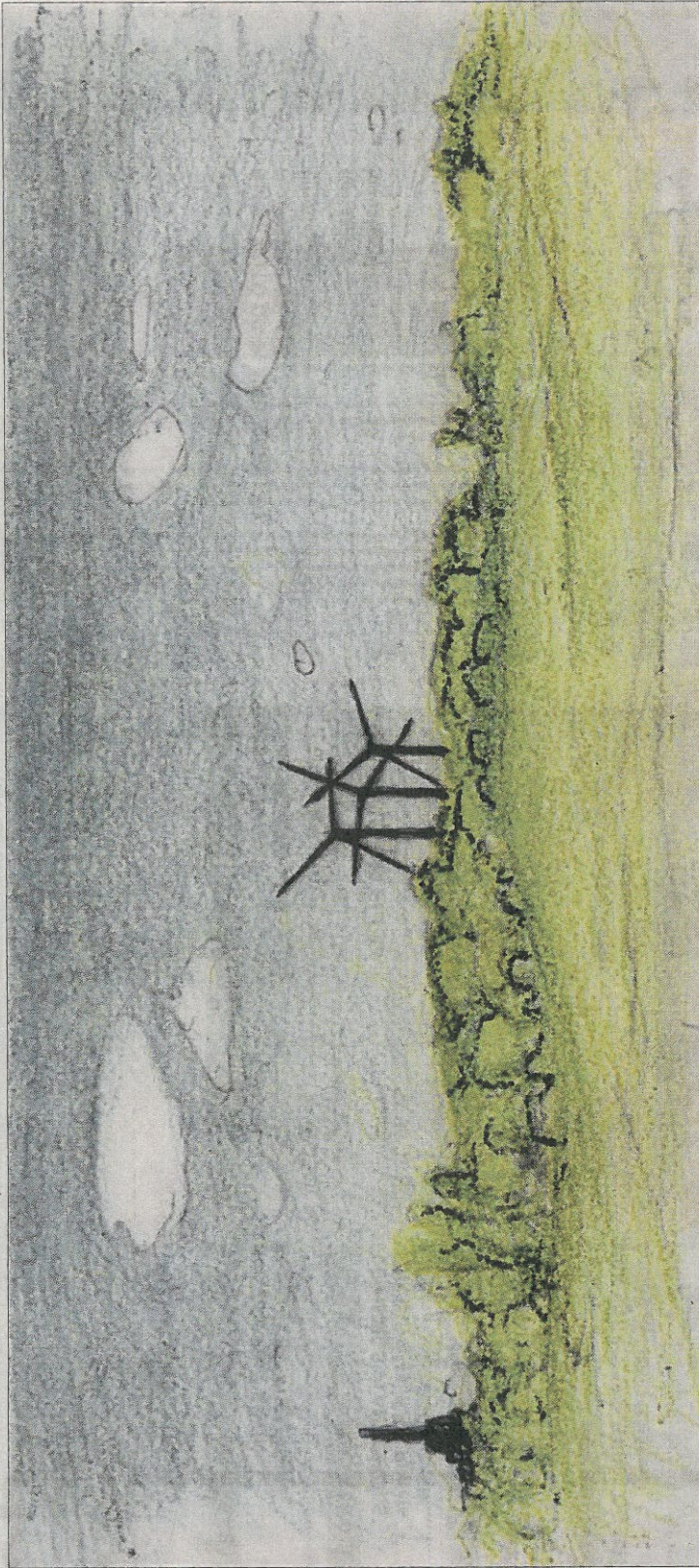
Sommermad // Det drejer sig om at lave sund og lækker mad plus lege og tage på eks-kursion, når Landbrug & Fødevarer, 4H og REMA 1000 i samarbejde inviterer børn til at deltage i sommerens Mad-skoler rundt om i landet.

I Vordingborg Kommune er der madskoler på Gåsetårn-skolens afdeling Marienberg og Ørslev. Madskolen i Ørslev er allerede booket op, men der er måske ledige pladser til på Marienberg-afdelingen. Arrangementet finder sted i uge 27 og er for børn i alderen fra 8 til 12 år.

I løbet af Madskoleugen skal børnene selv hakke grøntsager, stege og brase. De vil blive præsenteret for nye råvarer i køkkenet og få en viden om, hvor maden kommer fra.

- Den bedste kur mod kræsenhed er selv at have været med til at lave maden, så kræsebørn er særligt velkomne på Madskolerne. Når man ved mere om råvarerne, og hvor forskelligt de kan smage alt efter tilberedning, så er man godt på vej til et sundt liv, fortæller madskolekoordinator Line Damsgaard fra Landbrug & Fødevarer.

Deltagelse koster 575 kr. Til-melding på www.madskoler.dk

»Store Røttinge Bastarderne« - her set fra Præstø-området - er kunstneren Jørgen Tang Holbeks titel på denne tegning, som han har sendt til Sjællandske Medier.

Kunstner: - Sydsjællands nye øjebæ

Af Henning Gøtz

Mølle-protest // De tre enorme industri-vindmøller ved Store Røttinge - som Næstved Kommune har tilladt placeret i et sydsjællandsk landskab karakteriseret af stor landskabelig skønhed - troner nu pludselig

meget voldsomt over Præstø-egnen. Og det har fået kunstneren og naturskikeren Jørgen Tang Holbek til igen på papir og i tale at gå imod det »tillagte møllesvineri på vore breddegrader«.

»Industri-bastarder»

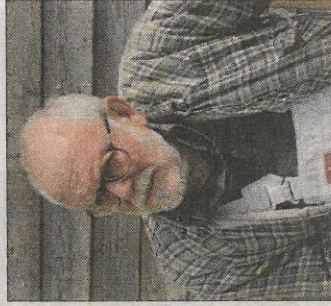
- Har planloven i til-

strækkelig grad taget højde for at beskytte befolkningen mod disse industri-bastarder? Spørger den professionelle kunstner, der privat bor i Gl. Lundby, hvorfor han også tidligere har sat fokus på danske kæmpe-vindmøllers drab på fugle og flagermus - og oftest

manglende forskønnelse af landskabet. Senest skete det lo-kalt i forbindelse med planer om etablering af mølle-mastodonter i Køng-området og på Vestmøn.

Forulemper naboerne

Han fremhæver sam-tidigt det faktum, at

Jørgen Tang Holbek. Arkivfoto

Næstved med placerin-gen klods op af kom-munegrænsen ikke kun »forulemper sine egne borgere«, men også borgerne i Vordingborg Kommune.

Vordingborg 4. November 2023

Til Afdeling for Plan og Økonomi.

Som opfølgning til de to offentlige møder vedrørende Fremtidens grønne energi sender vi følgende kommentarer:

Det var gode møder, især i Mern, hvor "lyden" fungerede.

Heldigvis er der en vis tidshorisont på vedtagelsen af de endelige projekter.

For der mangler noget

Hele den æstetiske dimension er fuldkommen udeladt. Alene det tekniske og den deraf følgende begejstring har plads -

I Barmosen er der 129 hektar med solceller. Når man kommer kørende mod vest på Fæbyvej, ses solcellerne som en mærkelig højtliggende sø. I forbindelse med ansøgninger til Grøn Pulje, undersøgte vi mulighederne for at få inddraget "søen" i et acceptabelt, landskabeligt miljø med stier og rekreative områder (legepladser, fitness) for gående, cyklende, ridende og kørestolsbrugere til glæde for det omliggende villaområde i Kastrup, de kommende bebyggelser i Ørslev og andre besøgende.

Et besøg på arealet omkring solcellerne var forfærdeligt, intet mindre, der var mere affald end solceller, det hele var helt og aldeles livløst. Inspirationen sev stille og roligt ud af os, større kræfter havde hærget og det krævede større kapacitet, end vi som "græsrodde", fodfolk eller bare almindelige borgere har, at få gjort noget ved den industrielle vandalisme, der lå som ar i landskabet.

Det er godt, at der eksisterer en grøn pulje, at de teknologiske projekter i det mindste tvinges til at afse økonomiske midler til at få gjort noget ved den skade, deres projekter udgør for landskaberne. Dette bør dog integreres i forløbene før konstruktionerne sættes i gang.

Der bør derfor sideløbende med teknisk udvalg etableres et udvalg, der tager sig af landskabelig genopretning. Med repræsentation fra projektansøger, kommune og borgere. Således, at hver gang de glade teknologer beretter om de store muligheder, suppleres de af begejstrede entusiaster, der fortæller, hvordan landskabets ændringer harmonerer med fortællingen om vores skønne land.

Det nye udvalg kunne kaldes for "August Hage-udvalget". I præsentationen af Oremandgårdsprojektet (Copenhagen Energy) på mødet i Mern var der netop den efterlyste dialog, som gav et indtryk af, at hensyn og udvikling kan samtænkes.

Med venlig hilsen

Susanne Rabjerg, Nebblevej 9, 4760 Vordingborg
Elisabeth Schou, Rekkende By 4, 4720 Præstø
Jens Christiansen, Fæbyvej 164, 4760 Vordingborg
Ellen Castberg, Fæbyvej 164, 4760 Vordingborg

Kommentarer til indkaldelse af idéer og forslag nye VE-anlæg.

Line og Henrik Dahl Abildgaard

Nørregade 27

4760 Vordingborg

Vi er generelt meget begejstrede, når det vedrør et højt ambitionsniveau i areal anvendt til vedvarende energi her i kommunen. Især glæder det os, at der i nærværende forslag også er flere bud på opsætning af vindenergi, som, så omdiskuteret og ubelejligt for naboer det end måtte være, er en bindende nødvendig teknologi at benytte sig af på nuværende tidspunkt af den grønne omstilling. Især er økonomi (levetid og drift) og leveringssikkerhed vigtige argumenter for at prioritere denne VEform.

Når det er sagt, så er der et par vigtige forhold at tage med i betragtning.

- 1) Afgrænsning af lokalområde. Hvem definerer det primært berørte område, der skal/bør investeres i både med midler fra den grønne pulje og de kompensationsordninger, som opsætterne kommer med? Vi er klar over, at det er et samarbejde, men man bør være meget bevidst om, at man kan komme til at træde nogen over tærne, når man vælger samarbejdspartnere. Det kunne være en borgerforening frem for et lokalforum. En borgergruppe, der danner et energifælleskab, som andre ikke får glæde af osv. Vi håber, at man anstrenger sig for at facilitere en god dialog med alle parter i lokalsamfundene, inden man lander en evt. aftale mellem parterne.
- 2) Undersøgelser af lokale behov i byggefasen. Hvordan kan man hjælpe, så belastningen af lokalområderne også i denne fase bliver til at bære. Der har især været indvendinger omkring transport af materiale og arbejdere til og fra byggepladsen i forhold til tidligere projekter.
- 3) En dybdegående undersøgelse af naturkonsekvenser. Er det muligt at lave genetablere vandspejl i et lavbundsområde ved at lave solcellerne højere synes dette at være at foretrække, selvom der er en stor merpris, og fuglelivet ikke, så længe anlæggene står der, ikke vil få det fulde udbytte af vandet. Det vil fuglene kunne, når solcellernes levetid er ude, og vi (måske) har fået en anden og bedre teknologi i mellemtiden. Gevinsten for klimaet ved binding af lavbundslande med vand er for stor til at lade den chance gå forbi. Dog skal man sikre sig, at de kemikalier, man så bruger til afrensning af solcelleflader ikke skader dyrelivet og forurener vandet nedenunder.
- 4) Tæt dialog med kyndige naturfolk, når man skal lave dyrekorridorer. Det kan godt bekymre, hvis det samlede areal, der lige nu er foreslået anvendt i Køng Mose og Barmosen

realiseres, fordi dyrelivet har meget få steder at flytte sig hen. Naturfolk kan f.eks. også være jægerne, som har et stort kendskab til områderne.

- 5) Er det svært at få naboer til at acceptere vindmøller bør man se alvorligt efter, om det i punkt 1 beskrevne lokalområdes investeringer ikke ses bedst investeret i et meget snævert nærområde omkring møllerne, således at man sikre, at det nærområde opretholder en god værdi, selvom det ikke kommer så mange borgere til gavn, som man kunne ønske sig. Det vigtigste er at få opsat de møller. Kan merværdien i nærområdet være mere natur f.eks. i forhold til læhegn, skov eller andet, der understøtter en biodiversitet, bør det også prioriteres.

Fra: Roland Jepsen

Sendt: 6. november 2023 23:02

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Høringssvar - VE projekter solceller og vindmøller

Til Vordingborg kommune

Her med vores kommentar/betragtning til VE anlæg i vores lokal område

- Den kompensation, der tilfalder Vordingborg kommune fra VE puljemidler, skal tilfalde de borgere der er årsag til at Vordingborg Kommune får tildelt puljemidlerne.

- Vordingborg Kommune skal sikre sig, at den reduktion i CO2 der produceres i VE anlæggene, tilfalder Vordingborg Kommune.

Man skal sikre sig at de private aktører, der står bag VE projekterne ikke anvender CO2 reduktionerne som en handelsvare.

F.eks. som følge af hvis de private aktører er registrerede som forsyningselskaber eller lign. og dermed kan sælge CO2 reduktionerne til Vordingborg Kommune efterfølgende for at Vordingborg Kommune kan opnå egen målsætning om reduktion af CO2 inden for de kommende år eller en hvilken som helst anden kommune.

- Der skal tænkes forsyningsikkerhed ind, ikke kun om vindmøllerne eller solcellerne leverer strøm men også i forhold til produktion af fødevarer. Man bør undgå at tage god landbrugsjord ud af fødevarekæden for i stedet at dyrke solceller.

- Vi er interesseret i at få mulighed for køb af andel i energiproduktion i de VE anlæg, der bliver besluttet og skal opsættes i Vordingborg Kommune.

Venlig hilsen

Roland og Pernille Jepsen

Skovhuse Gade 23

4772 Langebæk

Fra: Niels Willer

Sendt: 5. november 2023 22:27

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Indsendelse af høringssvar for planlægning af VE-anlæg

Hej VB Kommune,

Opdatering af mit før indsendte høringssvar efter afholdelse af informationsmøde i Mern forsamlingshus tirsdag d. 31-10-2023.

Jeg er potentielt kommende nabo til vindmølleforslaget V3: Tolstrup, hvorved jeg retter min henvendelse. Herved følgende forslag:

Kadet Banke Vindmølle projekt

Jeg er dybt bekymret da anseligt man arbejder parallelt ift. en kommunal og national energiplan. Der er blevet gjort opmærksom på et udviklingsprojekt med 500MW mølle kapacitet. Dette planlagt er planlagt i betegnelsen kystnært vil kommunen om muligt kunne medregne 50% af produktionen til at indgå i kommunen energi/klimaplan. Med dette projekt vil kommunen regne 250MW ind, altså dobbelt så meget som de indsendte 12 forslag, dog uden at direkte berører borger, blandt andet som min kone og jeg, der flyttede til landkommunen 1. september 2020 for netop at leve udenfor tæt bebyggede og industrielle områder. Med vindmølleparken V3:Tolstrup har vi udsigt til at skulle bo 750-800m fra V136 kæmpemøllerne, og med de konsekvenser der nu følger med, så som støj, skyggekastninger og industriel installation i landlige omgivelser, og i vores sag på tværs af en margueritruite.

Derfor er mit forslag og håb, at man fra kommunens side var en aktiv part i muliggørelsen for sådanne energiprojekter som Kadet Banke, da det vil sikre en mængde vedvarende strøm til el-nettet, virksomheder som Arcadia og Green2x og naturligvis op imod 500.000 husstande kan forsynes herfra. I stedet for mange mindre spredte anlæg.

Forslag om vindmølleopstilling ifm. Masnedø industri

I mit før indsendte høringssvar stille jeg til forslag om opførelse af vindmøller langt SØ og NØ vendte kystlinje på den nyopførte industri udstykning på Masnedø. Det er forsat aktuelt.

Referenceinstallationer kan være ved Avedøre Holme. Ved opførelsen af vindmøller på disse kyster kan man opnå direkte tilslutning til PtX virksomhederne på haven. Derved sikre man mindre tab i transmissionsnettet, forventeligt mere attraktiv økonomisk bæredygtighed for kommende virksomheder, da en direkte tilslutning kan spare transmissionsomkostningerne ved indkøbte strøm til produktion mv. Strækningen markeret med rødt måler cirka 1470m.

Installation af solceller på kommunens bygninger

Solcelle installationer på kommunejet bygninger burde også være på handlingsplanen som første værktøj ifm. grøn handlingsplan forud for inddragelse af land- og naturområder til VE-produktion. Ved en sådanne udførsel må det bestemt også betragtes som værdiskabende for kommunens håndværkere, da det er projektinstallationer som kan varetages af lokale håndværksmestre.

Jeg håber ovenstående undersøges nærmere, og måtte spørgsmål eller videreundersøgelse opstå, står jeg meget gerne til rådighed.

Mvh.

Niels Willer Suldrup
Maskinmester

Fra: Joachim Brix-Hansen

Sendt: 6. november 2023 14:05

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Indsigelse, kæmpevindmøller (og enorme solcelleanlæg) i Vordingborg kommune

Att.: Vordingborg kommune

NEJ til kæmpevindmøller og enorme solcelleanlæg i Vordingborg kommune

Det er prisværdigt, at Vordingborg kommune gerne vil være en "grøn kommune", men det dur ikke at tilplastre hele kommunen med enorme landskabsødelæggende solcelleanlæg og kæmpevindmøller, som er bygget til at stå på havet. Det vil gå hårdt ud over naboerne til disse industrianlæg, og naboerne vil måske stå med nærmest usælgelige ejendomme. Ikke mindst pga. sundhedsskadelig lavfrekvent støj og skyggekastgener. Desuden kan det gå hårdt ud over bosætning/ skattegrundlag og turisme og dermed ud over kommunens økonomi. Det er vel de færreste borgere og besøgende turister, som ønsker at se og bo nær disse industrielle anlæg. Derfor kære politikere - værn om vores smukke, enestående natur og begræns disse såkaldte "grønne" energitiltag" til et minimum, således kommunen groft sagt er selvforsynende med grøn energi og ikke nødvendigvis mere end det.

NB. Støjende kæmpevindmøller, som er bygget til at stå på havet, skal stå på havet som f.eks. Kadet Banke syd og sydøst for Møn !

Venlig hilsen

Joachim Brix-Hansen, civiløkonom

Strandvej 6

4771 Kalvehave

Tel. (+45) 55 81 80 22 jbh@brixdesign.com

Fax (+45) 55 81 80 50 www.brixdesign.com

Brix Design A/S · Ved Havnen 8 · DK-4780 Stege · Denmark

Fra: Christian Erik Kampmann

Sendt: 6. november 2023 09:26

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Høringssvar i fortsættelse af info-møde 31. oktober

Vi deltog i informationsmødet den 31. oktober i Mern hvor vi blev præsenteret for de 6 indkomne forslag til vindmøller og solceller øst for motorvejen.

Vi har dels en generel kommentar til projekterne, dels specifikke kommentarer til projekt V1 Høvdingsgård hhv. projekt H4 Oremandsgård.

Generelt

For at øge opbakningen blandt lokale borgere i de områder som bliver påvirket af solceller og/eller vindmøller, anbefaler vi at man etablerer "folkemøller", hvor kommunens borgere (formodentlig med et afstandskrav til projektet) tilbydes anparter i projektet til en fordelagtig pris. Dette er helt i tråd med ånden bag de tilknytningskrav man havde for statslige tilskud til vindmøller i 1980'erne og 90'erne, som det beskrives i Rigsrevisionens "Beretning om statens driftstilskud til vindmøller" i 2000.

Citat:

Der fandtes indtil elreformen i 1999 2 sæt regler, der er vigtige i forbindelse med administrationen og kontrollen med driftstilskuddet til vindmøller. Det ene sæt regler vedrørte lovgrundlaget for beregning og udbetaling af tilskuddet og indeholdt bestemmelser om satser, afregningsform mv. Herunder hørte i perioden fra 27. december 1991 og frem til 2. juni 1999 lov om tilskud til elproduktion – tilskudsloven – og efter 2. juni 1999 lov om elforsyning. Det andet sæt regler vedrørte bestemmelser om, hvem der kan eje vindmøllerne, herunder krav om tilknytningen til lokalområdet mv. Reglerne fremgik af bekendtgørelse nr. 1148 – tilslutningsbekendtgørelsen – som trådte i kraft 1. januar 1997. Denne bekendtgørelse var udstedt i medfør af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder af 7. oktober 1992. De bestemmelser i tilslutningsbekendtgørelsen, som begrænsede mulighederne for at eje vindmøller og vindmølleandele, blev ophævet 22. maj 2000.

Siden 1986 har der været regler om, at ejere af vindmøller og af andele i vindmøller opført efter 1985 skal have en personlig tilknytning til lokalområdet, hvor den pågældende vindmølle er opstillet. I de regler, der var gældende frem til 1. januar 1997, ansås en person for at have tilknytning til lokalområdet, hvis den pågældende havde bopæl i den kommune eller nabokommune, hvor vindmøllen var opstillet. Hvis personen flyttede fra lokalområdet, skulle han derfor afhænde andelene. Ved personligt ejede vindmøller skulle vindmøllen være beliggende på en ejendom, som vindmølleejeren ejede og havde bopæl på.

Ved ikrafttrædelsen af tilslutningsbekendtgørelsen ændredes reglerne om lokaltilknytning for ejere af vindmølleandele, mens bopælskravet for enkeltmandsejede møller blev opretholdt stort set uændret.

...

Det fremgik af bekendtgørelsen,

1. at den samme person ikke samtidig kunne eje flere enkeltmandsejede vindmøller, eventuelt i forskellige elforsyningsselskabers distrikter,
2. at ejeren skulle have bopæl på den ejendom, hvor den enkeltmandsejede vindmølle var opstillet,
3. at en person ikke kunne eje andele, der tilsammen udgjorde mere end 30.000 kWh,

4. at ejere af enkeltmandsejede vindmøller ikke samtidig kunne eje andele, og
5. at ejere af andele skulle have lokaltilknytning på tidspunktet for erhvervelsen af vindmølleandelen eller vindmølleandelene

Citat slut

Vi mener at et krav om medejerskab for naboerne til projekterne vil lette den modstand som vi ellers oplever ("ikke i min baghave"), dels fordi det vil give os en følelse af at være med i projekterne og få indflydelse på dem fremover, dels fordi de gener som måtte følge med for naboerne vil kompenseres af en økonomisk gevinst fra projektets overskud. Man kunne forestille sig, at tilbud om anparter til kostpris erstatter kompensationen for evt. værditab og at den enkelte borger kan vælge mellem de to. Den tilbudte andel bør, ligesom det vel vil være tilfældet med kompensation for værditab, være proportional med den pågældende ejendoms offentlige værdiansættelse (når denne på et tidspunkt bliver rensset for de fejl, som har været i medierne siden det nye evalueringssystem blev indført). Prisen pr. anpart bør være ansat sådan at nutidsværdien af investeringen, baseret på den statslige kalkulationsrente, nogenlunde svarer til kompensationen for værditabet.

Ideelt set mener vi at forslaget i det omfang det overhovedet er muligt bør være et krav.

Ad V1 Høvdingsgård

Vi finder at en kombination med vindmøller og fjernvarme i Mern er en fremragende ide, både ud fra et energiteknisk synspunkt (hvor energien udnyttes optimalt ved kombinationen af vindkraft og anlæggets varmepumpe(r) og man har mulighed for forsyning fra forskellige kilder, fx biogas. Men også ud fra et lokalt indirekte "medejerskab", jfr. vores generelle kommentar ovenfor. Dog mener vi at det at tilbyde fjernvarmen til Mern by og ikke til de ejendomme i postnummer 4735 som ligger uden for byen men alligevel vil være påvirket af projektet, ofte i højere grad end byboerne i Mern, ikke er retfærdigt. Anlæg af rørene er naturligvis dyrere jo længere man er fra anlægget, men som minimum bør de "udenbys" beborerne få en dispensation som modsvarer den store fordel som fjernvarme vil give de ejendomme som bliver tilsluttet. Men en bedre løsning ville være at det var muligt at blive tilsluttet, evt. til en højere tilslutningsafgift, med andre ord at selskabet ville have forsyningspligt på samme måde som det er tilfældet for andre forsyningselskaber (vand, el, telefoni, mv.).

Ad H4 Oremandsgård

Projektet omfatter tre vindmøller. Så vidt vi kan bedømme fra kortet ligger de to møller mod NØ i nogenlunde afstand til naboer, undtagen selve Oremandsgård Gods, mens møllen længst mod SV har en del flere ejendomme inden for hhv. 1 og 1,5 km. Man bør derfor overveje om projektet skal modificeres til at der kun er to møller, hvor møllen mod SV droppes. Vi er ikke i stand til at tælle antallet af ejendomme og deres afstand til møllerne men vil foreslå at kommunen, som sikkert råder over de nødvendige registre og GIS-programmer, laver en sådan analyse og, hvis der er markant forskel, forlanger mølle mod SV droppet fra projektet.

Med venlig hilsen,

Birgitte og Christian Erik Kampmann

Trekanten 1A
4735 Mern